

Caracterizarea personajului Manole din opera Mesterul Manole scrisa de Lucian Blaga-a doua parte

Aparitia solului trimis ultimativ de Voda sugereaza si existenta unui conflict exterior, mai putin dezvoltat insa. Presat de insistentele solului, Manole cere un ultim termen: "Rabdarea lui Voda o mai cer pentru trei zile." In planul interior acesta reprezinta momentul culminant, al deciziei de a jertfi, in timp ce in plan faptic zidirea Mirei va constitui punctul culminant al actiunii. Este pentru prima data cand Manole recunoaste in fata celorlalti ca "fara putinta de a ne impotrivi, un destin se implineste in noi".

Destinul creator al lui Manole sta sub semnul unei vointe mai presus de vointa proprie: "Marturie auziti din parte-mi ca am inceput sa cladesc fiindca n-am putut altfel".

Ritualul juramantului pecetluiește destinul mesterului care isi prevesteste parca soarta: "aceluia i se va lua care mai tare va iubi". In ultimul moment el incearca sa se impotriveasca soartei, incearca s-o smulga pe Mira destinului, dar apoi, cu "o inseninare neomeneasca", ii propune acesteia un joc ritualic al iubirii, amintind de Jocul de-a viata" pe care il incepusera amandoi in urma cu sapte ani. Cu "mare si linistita iubire" Mira accepta ritualul in urma caruia urma sa se nasca "o lunga si fara sfarsit minune".

Bisericii (artei) ii jertfeste Manole mai intai latura umana (gingasia, veselia, inocenta, toate reprezentate de Mira). In biserica Manole investeste si talentul sau de creator, harul de a plasmui frumosul, mesterul trece, deci, treptat-treptat, integral, in creatie, anulandu-se ca personalitate. Spiritual el nu mai exista, iar senzatia ii este de pustietate: "Manole nu mai este. Numai un trup a ramas aici, care s-a ranit de spinii cerului". In viziunea lui Calinescu, "ceea ce construiește Manole e opera lui Satanail, lucrare materiala, informa, cata vreme nu coboara Spiritul... Creatia are ca punct de plecare tehnica, dar nu devine opera vie fara factorul irational, fara har. Acest har pretinde insa artistului suferinta".

Eliberarea din trupul devenit inchisoare se poate produce numai prin moarte. Eroul ramane un revoltat, orgoliul sau de creator facandu-l sa se compare cu insusi Creatorul: "Cand El a cladit, ce a jertfit ? Nimic n-a jertfit, nici pentru tarii, nici pentru taramuri. A zis si s-a facut. Si mie totul mi-a cerut. Replicile lui devin treptat fara noima pentru ceilalti. Metaforele ingroapa adanca suferinta a celui care nu-si mai gaseste rostul in aceasta lume: "Ceasul meu a incetat, lacrima ma simt, intarziata, si caut odihna de piatra".

Moartea mesterului e previzibila. Lumea reala nu-l mai intereseaza, el nu-i mai apartine, dorind sa intre in eternitate alaturi de Mira si de plasmuirea sa.

Criticii literari au gasit numeroase afinitati intre Manole si alte arhetipuri ale literaturii universale. Efortul sau zadarnic, dar reluat cu cerbicie la inceputul piesei, 1-a apropiat de Sisif, caderea din finalul dramei e un zbor icaric, iar prin violenta cu care blameaza Cerul se apropie de Prometeu.

Mai presus de toate, Manole ramane un arhetip, anume acela al artistului care se eternizeaza printr-o opera perfecta, rod al suferintei si iubirii.

In conturarea personajului Blaga acorda o mai mica importanta gestului (punctat doar cu exactitate) si faptei (teatrul sau a starnit o polemica in critica pornind de la problema reprezentarii scenice), rolul esential detinandu-l monologul care se constituie adesea in fragmente poetice de o frumusete aparte.